

2. Довгалюк В. В. Роль фінансової глобалізації у розвитку фінансового ринку. *Ефективна економіка*, 2016. №7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_7_26 (дата звернення: 01.11.2020).

3. Копинець Н. Г. Сучасні тенденції глобалізації фінансових ринків. *Облік і фінанси АПК*. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/suchasni-tendencii-globalizacii-finansovih-rinkiv.html> (дата звернення: 30.10.2020).

4. Ткаченко Н. В. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток фінансових посередників. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка»*, 2014. Вип. 26. С.82-88.

5. Коваль Л. А., Романчук С. А., Фабрика І. В. Фінансова глобалізація: загрози і переваги для інвестиційної безпеки України. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. Вип. 21. С. 224-230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2012_21_33 (дата звернення: 06.11.2020).

Полторак А. С. – доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Паламарчук В. Ю. – здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДОМОГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ

Домашні господарства відіграють важливу роль у формуванні національної економіки, оскільки вони є і основним виробником/постачальником економічних ресурсів і основним кінцевим споживачем національного продукту [8, с. 24]. Особливо актуальною проблема зміцнення фінансової безпеки домогосподарств України є у сучасних нестандартних умовах поширення глобалізації, карантинного режиму в державі через поширення вірусу COVID-19, світової кризи, нестабільної економічної ситуації в країні.

Домогосподарство складається з однієї чи більше осіб, які ведуть спільне господарство з метою забезпечення всім необхідним для життя та виконує 4 основні для держави функції: споживчу, заощаджувальну, виробничу та відтворювальну [9, с. 51].

Стан домогосподарств, якість їх життя, доходи та витрати, заощадження – це показники, що характеризують державу в цілому, ефективність виконання її функцій та впливають на процес забезпечення національної безпеки.

Проаналізуємо динаміку показників, які характеризують доходи домогосподарств України (рис. 1).

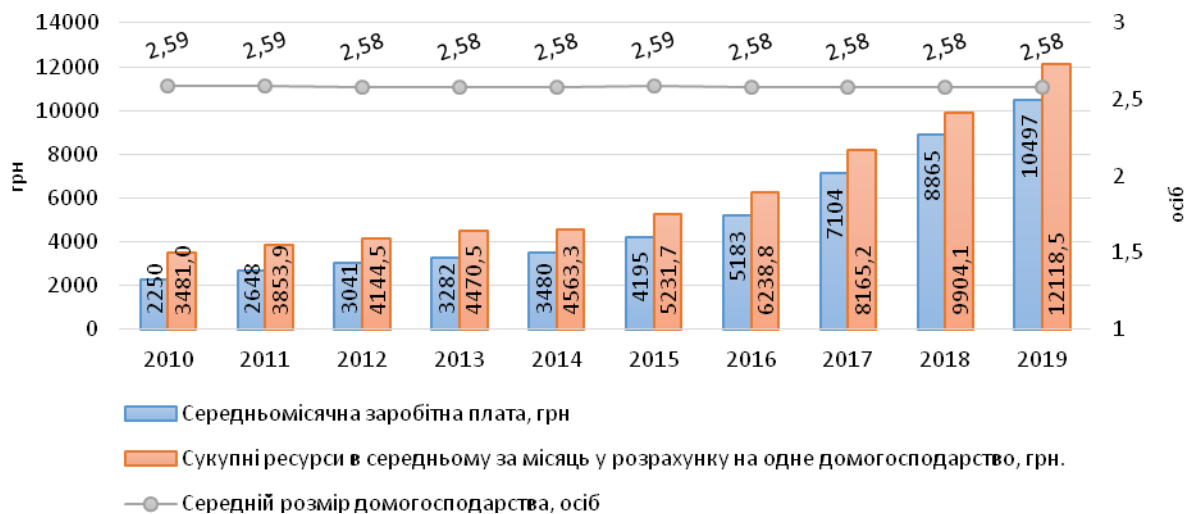

Рис. 1. Динаміка показників, що характеризують доходи домогосподарств у 2010-2019 рр.

Джерело: узагальнено авторами на основі [10]

За даними рис. 1 виявлено, що показники середньомісячної заробітної плати та сукупних ресурсів у середньому за місяць (у розрахунку на 1 домогосподарство) протягом досліджуваного періоду (2010-2019 рр.) мають тенденцію до зростання: у 2019 р. дані показники збільшились у порівнянні з 2010 р. на 8247 грн (або на 78,57 %) та 8637,5 грн (або на 71,28 %) відповідно. Така тенденція пов'язана з інфляційними процесами в країні, підвищенням рівня мінімальної заробітної плати,

прожиткового мінімуму, пенсійних виплат тощо. Середній розмір домогосподарства протягом 2010-2019 рр. залишається майже на одному рівні – 2,58-2,59 осіб.

Найважливішими показниками матеріального добробуту населення є показники ресурсів та витрат [11, с. 95]. Ресурси домогосподарств являють собою сукупність активів громадян, які використовуються задля забезпечення їх діяльності [11, с. 95]. Проаналізуємо структуру сукупних ресурсів домогосподарств України протягом 2010-2019 рр. (табл. 1).

Проаналізувавши структуру сукупних ресурсів домашніх господарств України у 2010-2019 рр., виявлено, що грошові доходи (заробітна плата, пенсії, стипендії, соціальні допомоги готівкові, доходи від підприємницької діяльності, самозайнятості, продажу сільськогосподарської продукції, грошова допомога від родичів, інших осіб) займають найбільшу питому вагу (86,0-92,0 %) у структурі загальних ресурсів домогосподарств України протягом 2010-2019 рр.

Таблиця 1

Структура сукупних ресурсів домогосподарств України у 2010-2019 рр., %

Роки	Грошові доходи	Вартість спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства та від самозаготівель	Пільги та субсидії безготівкові на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії, палива	Пільги безготівкові на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо, на оплату послуг транспорту, зв'язку	Інші надходження
2010	89,1	5,0	0,6	0,5	4,8
2011	88,9	4,8	0,6	0,5	5,2
2012	91,0	3,8	0,6	0,5	4,1
2013	90,8	3,9	0,4	0,5	4,4
2014	91,2	4,6	0,4	0,4	3,4
2015	89,4	5,1	1,3	0,4	3,8
2016	86,0	4,8	4,7	0,4	4,1
2017	87,5	4,0	4,7	0,4	3,4
2018	89,9	3,8	2,8	0,4	3,1
2019	92,0	3,6	0,7	0,4	3,3

Динаміка показника

Джерело: узагальнено авторами на основі [109]

Матеріальний стан домашніх господарств характеризуються не тільки доходами та наявними ресурсами, але й витратами (табл. 2).

Таблиця 2

Структура сукупних витрат домогосподарств України у 2010-2019 рр., %

Роки	Споживчі сукупні витрати, з них:			Всього споживчих сукупних витрат	Неспоживчі сукупні витрати
	продукти харчування та безалкогольні напої	алкогольні напої, тютюнові вироби	непродовольчі товари та послуги		
2010	51,6	3,4	34,9	89,9	10,1
2011	51,3	3,4	35,4	90,1	9,9
2012	50,1	3,5	37,2	90,8	9,2
2013	50,1	3,5	36,6	90,2	9,8
2014	51,9	3,4	36,3	91,6	8,4
2015	53,1	3,3	36,5	92,9	7,1
2016	49,8	2,9	40,5	93,2	6,8
2017	47,9	3,1	41,9	92,9	7,1
2018	47,7	3,4	40,9	92,0	8,0
2019	46,6	3,2	41,5	91,3	8,7
Динаміка показника					

Джерело: узагальнено авторами на основі [10]

Так, більшу частину у структурі сукупних витрат протягом усього досліджуваного періоду 2010-2019 рр. займають споживчі витрати (89,9-93,2 %). Продукти харчування та безалкогольні напої становлять майже половину загальних витрат (46,6-53,1 %), непродовольчі товари та послуги (одяг, взуття, житло, електроенергія, вода, газ, побутова техніка, медицина, транспорт, зв'язок, освіта, ресторани, готелі, відпочинок, культурні заходи) – дещо менше половини (34,9-41,5 %).

Отже, за результатами дослідження виявлено, що домогосподарства України більшість власних ресурсів витрачають на споживчі витрати і лише приблизно 1/10 частину всіх сукупних витрат займають неспоживчі. Це свідчить про неможливість домашніх господарств забезпечувати повною мірою власні потреби неспоживчого характеру (купівля нерухомості, ремонт і будівництво житла,

господарських будівель, допомога родичам та інші), недостатність отримуваних доходів та наявних ресурсів.

Література

8. Зварич М. С. Механізм забезпечення фінансової безпеки домогосподарств України : дисертація ... аспірант, спец.: 08.00.08. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2020. 218 с.
9. Козачишина Д. В. Роль домогосподарства в реформі економіки України. *Молодий вчений*, 2016. № 6(33). С. 51-53.
10. Статистична інформація з офіційного веб-сайту Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Червона С. П. Ресурси і витрати домогосподарств України: аналіз структури та структурних зрушень. *Формування ринкових відносин в Україні*, 2016. № 3(178). С. 95-100.
12. Полторак А. С., Паламарчук В. С. Особливості гарантування безпеки об'єднаного світового фінансового простору. *Modern Economics*. 2020. № 20(2020). С. 215-225. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-34](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-34).

*Пономаренко О.В. – викладач
Уманський національний університет садівництва, м. Умань*

РОЛЬ ДІЛОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ТА КВАЛІФІКОВАНОГО ФАХІВЦЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Гарне володіння професійною англійською мовою для спеціалістів в області економіки та фінансів є однією з умов успішної та вдалої роботи, а також кар'єрного зростання. Вітчизняний бізнес усе більше і більше інтегрується у всесвітню економіку, й знання ділової іноземної мови, принаймні однієї, стає таким же базовим навиком як уміння працювати на персональному комп'ютері.